

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της από 26 Μαΐου 2010 πράξης νομοθετικού περιεχομένου “Αναστολή των εργασιών των δικαστικών υπηρεσιών του Δικαστικού Μεγάρου Θεσσαλονίκης, των προθεσμιών και των πλειστηριασμών” και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Με το άρθρο πρώτο του υπό εξέταση Νοσχ κυρώνεται η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 26.5.2010 με τίτλο «Αναστολή των εργασιών των δικαστικών υπηρεσιών του Δικαστικού Μεγάρου Θεσσαλονίκης, των προθεσμιών και των πλειστηριασμών» (ΦΕΚ Α' 81). Με το άρθρο δεύτερο ορίζεται ότι δεν συνιστά λόγο ακυρότητας των διαδικαστικών πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης στη δικαστική περιφέρεια του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης – πλην των πλειστηριασμών ακινήτων – το γεγονός ότι αυτές έλαβαν χώρα κατά το χρονικό διάστημα από 14.5.2010 έως και 4.6.2010, και με το άρθρο τρίτο παρατείνεται έως την 15.9.2010 η προθεσμία για τη σύνταξη, με αυτοσύμβαση, οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων.

II. Γενικώς περί των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου

Το Σύνταγμα, αναγνωρίζοντας το δίκαιο της ανάγκης, ορίζει στο άρθρο 44 παρ. 1 ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου σε περιπτώσεις εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης. Οι Πράξεις αυτές θεσπίζουν κανόνες δικαίου τυπικής ισχύος ίσης με του νόμου και, συνεπώς, με αυτές δύνανται να τροποποιούνται ή να καταργούνται υφιστάμενες νομοθετικές διατάξεις (ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003, ΣτΕ [ΟΛ] 3612/2002, ΣτΕ [ΟΛ] 3636/1989, βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 66η έκδοση, 2007, σελ. 59 επ.).

III. Προϋποθέσεις έκδοσης Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου

Η εκτίμηση των προϋποθέσεων κύρωσης εκδοθείσας Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου ανήκει στην αρμοδιότητα της Βουλής, η οποία με την έγκαιρη κύρωση της Πράξης αποφασίζει να ισχύσει αυτή εφεξής. Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, διότι συνδέεται με την εκτίμηση της ανάγκης λήψης αυτού του μέτρου, η οποία ανάγεται στη σφαίρα της πολιτικής ευθύνης των πολιτειακών οργάνων που, κατά το Σύνταγμα, ασκούν τη νομοθετική εξουσία (ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003, ΣτΕ [ΟΛ] 3612/2002, ΣτΕ [ΟΛ] 3636/1989, ΣτΕ 2289/1987). Ο δικαστής είναι αρμόδιος να ελέγξει, αφενός μεν την τήρηση των διαδικαστικών προϋποθέσεων έκδοσης των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου (ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003), την έγκαιρη, δηλαδή, κατά το Σύνταγμα υποβολή τους προς κύρωση ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής (άρθρο 44 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 72 παρ. 1 του Συντάγματος), αφετέρου δε το περιεχόμενό τους από την άποψη της συνταγματικότητας. Ο έλεγχος αυτός λαμβάνει χώρα επ' ευκαιρία της προσβολής με αίτηση ακυρώσεως διοικητικών (ατομικών ή κανονιστικών) πράξεων που έχουν εκδοθεί βάσει Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, όπ. π., σελ. 505).

IV. Προθεσμίες

Κατά το Σύνταγμα, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση μέσα σε σαράντα ημέρες από την έκδοσή τους ή μέσα σε σαράντα ημέρες από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο. Πρέπει δε να κυρωθούν από τη Βουλή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους. Σε αντίθετη περίπτωση, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου αποβάλλουν την ισχύ τους εφεξής και όχι αναδρομικώς και, συνεπώς, ισχύουν για το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευσή τους μέχρι την εκπνοή της προθεσμίας για την κύρωσή τους ή την απόφαση της Βουλής να μην τις κυρώσει (βλ. ΣτΕ 3636/1989). Έτσι, εάν οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου εγκριθούν από την Ολομέλεια εμπροθέσμως, καθίστανται νόμοι. Εάν δεν υποβληθούν στη Βουλή ή δεν εγκριθούν από αυτήν εμπροθέσμως, είναι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου των οποίων η ισχύς έχει λήξει. Πάντως, η αναδρομική κατάργηση ή τροποποίησή τους είναι δυνατή μόνο με νομοθετική πράξη ή κατά νομοθετική εξουσιοδότηση (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, όπ. π., σελ. 60).

V. Ειδικώς επί της προς κύρωση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου

1. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το προς ψήφιση Νοσχ κυρώνεται η από 26.5.2010 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου με την οποία ανεστάλησαν, από 14.5.2010 έως και 4.6.2010, οι εργασίες όλων των δικαστικών υπηρεσιών του Δικαστικού Μεγάρου Θεσσαλονίκης, οι προθεσμίες για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων ενώπιον των οριζόμενων δικαστηρίων και η παραγραφή των συναφών αξιώσεων, οι διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης και η διενέργεια πλειστηριασμών ακινήτων που βρίσκονται στη δικαστική περιφέρεια του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης καθώς και οι προθεσμίες άσκησης ανακοπών και αιτήσεων που αφορούν τις διαδικασίες αυτές. Εξ άλλου, η Κυβέρνηση επικαλείται, στο προοίμιο της Πράξης αυτής, έκτακτη περίπτωση εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης «να διασφαλισθεί η σωματική ακεραιότητα των δικαστικών λειτουργών και υπαλλήλων, των δικηγόρων και των πολιτών, καθώς επίσης και να προστατευθούν όσοι πρέπει να επιχειρήσουν εμπρόθεσμα διαδικαστικές πράξεις κατά την άσκηση των νόμιμων δικαιωμάτων τους», δεδομένου ότι «από την ενεργοποίηση εκρηκτικού μηχανισμού την 14η Μαΐου 2010 προκλήθηκαν σημαντικές ζημιές στο Δικαστικό Μέγαρο Θεσσαλονίκης και οι στεγαζόμενες σε αυτό δικαστικές υπηρεσίες υποχρεώθηκαν να διακόψουν τη λειτουργία τους».

Όσον αφορά το έγκαιρο της υποβολής της προς κύρωση, σημειώνεται ότι η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου εκδόθηκε την 26.5.2010 και υποβλήθηκε στη Βουλή εγκαίρως, την 30.6.2010, ήτοι πριν από τη συμπλήρωση της τασσόμενης από το άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος τεσσαρακονήμερης προθεσμίας από την έκδοσή της (την 26.5.2010), πρέπει δε να κυρωθεί από τη Βουλή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή της.

2. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους ρυθμίσεων

Επί του άρθρου τέταρτου

Η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, μετά την κύρωσή της, θα ισχύει ως νόμος από την έκδοσή της (26.5.2010), καθ' όσον η κύρωσή της εμπεριέχει την έννοια της αναδρομής (βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003, ΣτΕ [ΟΛ] 3636/1989, ΣτΕ [ΟΛ] 2289/1987), ενώ τα υπόλοιπα άρθρα του Νοσχ θα ισχύσουν εφ' εξής συμφώνως προς το άρθρο τέταρτο («Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως»). Δεδομένου ότι οι διατάξεις του άρθρου τρίτου ισχύουν αναδρομικώς (δηλαδή, από την 28.5.2010, ημερομηνία κατά την οποία έληξε η προθεσμία του άρθρου 44 του ν. 3763/2009 προς σύνταξη με αυτοσύμβαση οριστικών συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων, μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος Νοσχ στην

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως), θα ήταν σκόπιμο να αναδιατυπωθεί το άρθρο τέταρτο ως εξής: «Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις του».

Αθήνα, 14.7.2010

Η εισηγήτρια
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Ειδική Επιστημονική Συνεργάτις

Ο Προϊστάμενος του Β΄
Τμήματος Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσομπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών